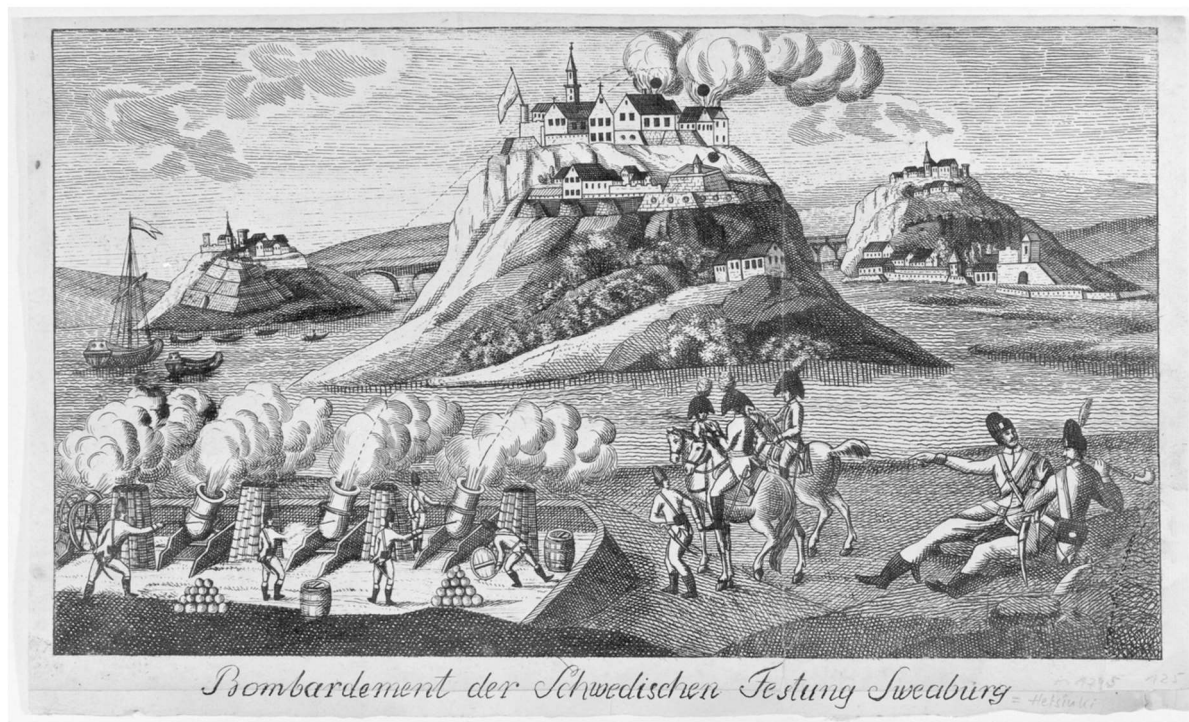

Viaporin linnoituksen pommitus (Museovirasto)

Ruotsi häviää sodan

Suomalaiset sotilaat olivat huonosti koulutettuja ja heillä oli huonot aseet. Venäjän armeijassa oli noin 24 000 miestä ja suomalaisia sotilaita oli noin 13 000.

Ruotsin armeija menetti tärkeitä linnoituksia Venäjälle. Suomen sotilaat ja Venäjä kävivät taisteluja, jonka jälkeen Ruotsi ja Venäjä tekivät **aselevon** syksyllä 1808.

Virallinen **rauhansopimus** tehtiin syksyllä 1809. Suomesta tuli osa Venäjää.

Sanasto:

sotilaat, **sotilas**
 huonosti, **huono**
 koulutettuja, **koulutettu**
 aseet, **ase**
noin
 menetti, **menettää 1**
 linnoituksia, **linnoitus**
 kävivät taisteluja, **käydä**
taisteluja 2
 aselevon, **aselepo**
rauhansopimus

Tehtävät

1. Lue teksti. Onko virke oikein vai väärin? Ympyröi.

a. Suomalaisilla sotilailla oli hyvät aseet.	oikein / väärin
b. Venäjän armeijassa oli noin 24 000 miestä.	oikein / väärin
c. Ruotsin armeija menetti saaria Venäjälle.	oikein / väärin
d. Ruotsi ja Venäjä tekivät aselevon vuonna 1808.	oikein / väärin
e. Suomesta tuli osa Venäjää vuonna 1809.	oikein / väärin

2. Ota selvää. Mitä sanat tarkoittavat? Kirjoita.

- a. aselepo _____
- b. rauhansopimus _____

3. Taivuta verbiä. Kirjoita verbi taulukkoon.

a. menettää 1

Persoona-pronomini	Preesens positiivinen	Preesens negatiivinen	Imperfekti positiivinen	Imperfekti negatiivinen
minä		<i>en menetä</i>		<i>en menettänyt</i>
sinä				
hän				
me	<i>menetämme</i>		<i>menetimme</i>	
te		<i>ette menetä</i>		
he				<i>eivät menettäneet</i>

b. käydä 2

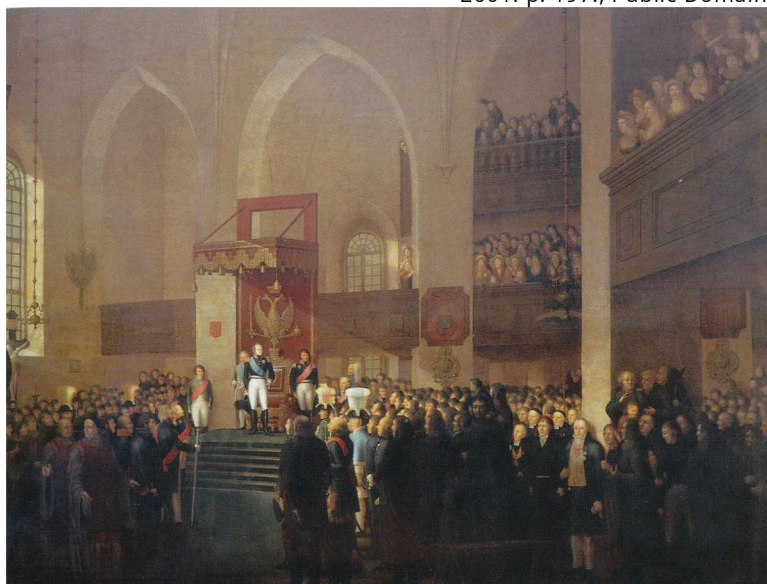
Persoona-pronomini	Preesens positiivinen	Preesens negatiivinen	Imperfekti positiivinen	Imperfekti negatiivinen
minä				<i>en käynyt</i>
sinä	<i>käyt</i>			
hän		<i>ei käy</i>		
me				
te			<i>kävitte</i>	
he				

4. Etsi ja ympyröi tehtävän 3 verbit tekstistä "Suomi on osa Ruotsia".

Kartta vuodelta 1818
(Helsingin kaupungin museo, Markku Hyvönen)

Porvoon valtiopäivien avajaiset.
(Tekijä: Emanuel Thelning - Pinx – maalaustaide
Suomessa: Suuria kertomuksia. Weilin+Göös
2001. p. 197., Public Domain)

Venäjän keisari lupaa suomalaisille autonomian

Venäjää hallitsi keisari. Venäjän keisarista tuli Suomen hallitsija, kun Ruotsi hävisi sodan Venäjää vastaan.

Venäjän keisari oli **Aleksanteri I** vuosina 1801–1825. Vuonna 1809 hän lupasi, että Suomi saa pitää vanhat lait ja säädöt saivat pitää oikeutensa. Suomalaiset saivat käyttää Suomessa kerätyt verot. Suomalaiset saivat pitää myös kristillisen luterilaisen uskonsa, vaikka Venäjän uskonto oli ortodoksinen. Uskonnoissa on paljon erilaisia tapoja. Suomea alettiin kutsua Suomen suurruhtinaskunnaksi.

Suomi oli Venäjän autonominen osa. **Autonomia** tarkoitti, että Suomi sai päättää joistain asioita itse. Päättäjät Suomessa olivat rikkaita miehiä. Venäjän keisari hyväksyi kaikki päätökset. Aleksanteri I antoi autonomian Suomelle. Hän halusi, että suomalaiset ovat tyytyväisiä sen takia, että Suomi on osa Venäjää. Jos suomalaiset olivat tyytyväisiä, he eivät kapinoisi. Silloin Suomessa säilyy rauha.

Pietari oli yksi Venäjän tärkeimmistä kaupungeista. Turku oli lähellä Ruotsia. Venäjä halusi, että Suomen pääkaupunki olisi lähempänä Pietaria. Vuonna 1812 Aleksanteri I määräsi, että Helsingistä tulisi Suomen pääkaupunki.

Helsingistä rakennettiin isoa ja hienompaa kaupunkia. 1800-luvun alussa kaupunki oli hyvin pieni. Uuteen pääkaupunkiin haluttiin hieno yliopisto, tuomiokirkko ja kirjasto.

Sanasto:

keisari

lupaa, **luvata 4**

autonomian, **autonomia**

hävisi, **hävitä 4**

vastaan

lait, **laki**

kerätyt, **kerätä 4**

verot, **vero**

suurruhtinaskunnaksi,

suurruhtinaskunta

tarkoitti, **tarkoittaa 1**

päättää 1

itse

päättäjät, **päättäjä**

miehiä, **mies**

hyväksyi, **hyväksyä 1**

päätökset, **päätös**

antoi, **antaa 1**

halusi, **haluta**

tyytyväisiä, **tyytyväinen**

on osa jotakin, **olla osa jotakin 3**

jos

kapinoisi, **kapinoida 2**

silloin

säilyi, **säilyä 1**

rauha

lähellä

määräsi, **määrätä 4**

rakennettiin, **rakentaa 1**

yliopisto

kirjasto

Piirroskuva Helsingin senaatintorista. Kuvassa vasemmalla yliopisto, kirjasto ja tuomiokirkko. (Aalto-yliopiston arkisto)

Tehtävät

1. Lue teksti. Vastaa kysymyksiin.

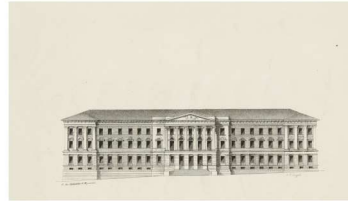
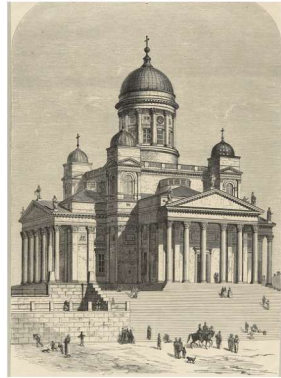
- a. Kuka oli Venäjän keisari vuosina 1801-1825? _____
- b. Mitä hän lupasi suomalaisille? _____
- c. Mitä autonomia tarkoittaa? _____
- d. Miksi keisari antoi autonomian Suomelle? _____
- e. Milloin Helsingistä tuli Suomen pääkaupunki? _____
- f. Miksi Venäjä halusi, että Helsingistä tulisi Suomen pääkaupunki? _____
- g. Mitä uuteen pääkaupunkiin haluttiin? _____

2. Etsi puuttuvat sanat tekstistä. Kirjoita.

Venäjän _____ tuli suomen hallitsija, kun Ruotsi _____ sodan Venäjää _____.
Suomi oli Venäjän _____ osa.
Päätäjät suomessa olivat _____ miehiä.
Venäjän keisari _____ kaikki päätökset.
Venäjä halusi, että Suomen _____ olisi _____ Pietaria.
Vuonna _____ Aleksanteri I _____, että _____ tulisi suomen _____.

3. Kirjoita sanat kuvien alle.

yliopisto keisari kirjasto Tuomiokirkko

4. Mitä kuvan sanat ovat? Valitse sana laatikosta ja kirjoita viivalle.

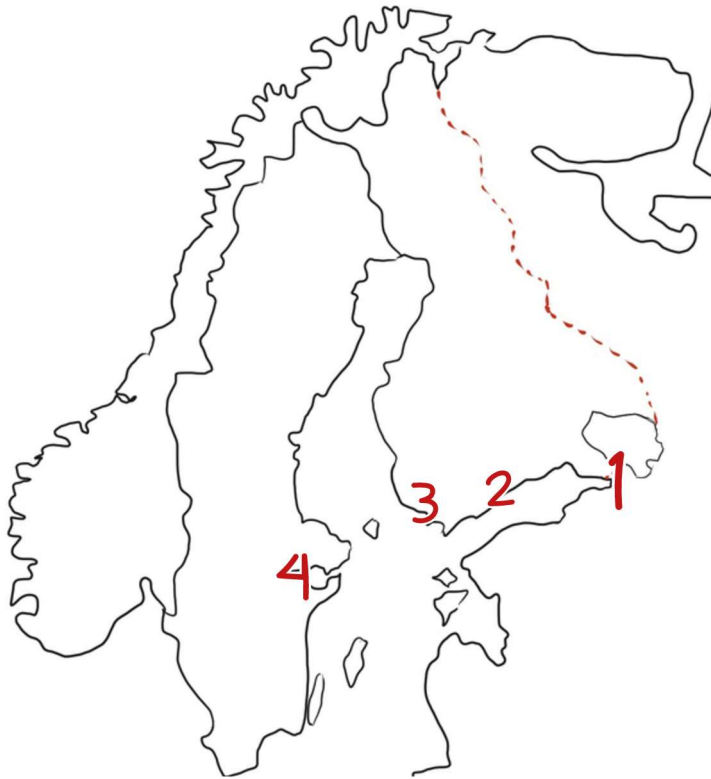
ase kartta sotilas reppu miekka hattu tykki

5. Katso tehtävän 4 kuvaa. Kirjoita kuvasta sanoja ja virkkeitä.

6. Missä kaupungit sijaitsevat? Kirjoita kaupunkien nimet oikeille viivoille.

Helsinki Tukholma Pietari Turku

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

4. Osaatko? Vastaa kysymyksiin.

- a. Suomi oli osa Ruotsia vuosina _____
- b. Venäjä hyökkäsi Ruotsia vastaan, koska _____
- c. Napoleon Bonaparte oli _____
- d. Suomen sodan voitti _____
- e. Suomen sota päättyi vuonna _____
- f. Autonomia tarkoittaa, että _____
- g. Rauhansopimus tarkoittaa, että _____
- h. Helsingistä tuli Suomen suurruhtinaskunnan pääkaupunki, koska

- i. Uuteen pääkaupunkiin haluttiin rakentaa
